

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 20Sa/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2019200252
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2019200252.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave sudcom JUDr. Róbertom Foltánom v právnej veci žalobcu Mgr. P. J., PhD., nar. X.X.XXXX, bytom Ul. M. M. XX, J., zastúpeného advokátom JUDr. Daliborom Pavelkom, Pribinova 46, Hlohovec, proti žalovanému Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 47396-2/2019-BA zo dňa 10.6.2019, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Žalovanému sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa v konaní domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia č. 47396-2/2019-BA zo dňa 10.6.2019, ktorým žalovaný ako odvolací orgán podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení zamietol jeho odvolanie a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 200-059910-CA04/2019 zo dňa 21.3.2019, podľa ktorého žalobca v období od 4.2.2019 nemá nárok na materské, vychádzajúce zo zistenia, že žalobca reálne nezabezpečuje starostlivosť o dieťa G. J., nar. X.X.XXXX, nakoľko napriek tomu, že mu za účelom prevzatia starostlivosti o dieťa bola poskytnutá rodičovská dovolenka, naďalej vykonáva pracovnú činnosť u zamestnávateľa Tomra Sorting, s. r. o., z ktorej dosahuje príjem v porovnateľnej výške ako z pracovnej činnosti zakladajúcej nemocenské poistenie, z ktorej si nárok na materské uplatnil (Tomra Sorting, s. r. o.), pričom nedošlo k úprave jeho pracovného času tak, aby mohol prevziať starostlivosť o dieťa.

2. Žalobca namietal nesprávne právne i praktické posúdenie veci správnym orgánom spočívajúce v nesprávnej aplikácii relevantných právnych noriem na zistený skutkový stav, v ignorovaní reálneho stavu žalobcu a jeho starostlivosti o dieťa, ako aj v nekonzistentnom výklade právnych noriem a diskriminačným prístupom k osobe žalobcu a ďalším osobám patriacim do skupiny otcov žiadajúcich materské po septembri 2018.

3. Konanie Sociálnej poisťovne považuje žalobca za diskriminačné z dôvodu, že pred októbrom 2018 bola materská schválená pri nezmenenom status quo takmer všetkým osobám pracujúcim na plný alebo viac ako polovičný úväzok a pri porovnateľnej mzde ako v období pred poberaním materskej.

4. Právne posúdenie veci žalovaným podľa žalobcu nemá oporu v § 49 zákona o sociálnom poistení, ktorý určuje požiadavky na priznanie nároku na materské inému poistencovi, nehovoriac o praktickom stave v prípade žalobcu. V zmysle tohto ustanovenia môže otec dieťaťa poberať materské (okrem iného) pri súčasnom splnení nasledujúcich podmienok:

- a. otec (ako iný poistenc) prevezme starostlivosť o dieťa,
- b. otec uzavrie dohodu s matkou dieťaťa,

c. uplynie 6 týždňov odo dňa pôrodu,

d. matka nepoberá materské ani rodičovský príspevok na dané dieťa.

Z vyššie uvedených podmienok nevyplýva požiadavka, aby otec dieťaťa nevykonával pracovnú činnosť, a to ani explicitne, ani na základe výkladu neurčitého pojmu starostlivosti o dieťa. Možnosť práce popri materskej opakovane potvrdilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré má o.i. zabezpečovať dozor nad žalovanou Sociálnou poisťovňou. JUDr. Danica Bognárová, poverená riadením odboru nemocenského poistenia, úrazového poistenia, poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia dňa 10.9.2018 v písomnom stanovisku Sociálna poisťovňa potvrdila: „ ... zákonodarca v zákone nepodmieňuje nárok na materské osobnou a celodennou starostlivosťou, ale len starostlivosťou. Nie je teda vylúčené, že starostlivosť o dieťa môže byť zabezpečená čiastočne aj za pomoci inej osoby. Starostlivosť o dieťa nie je v zákone o sociálnom poistení č. 461/2003 Z.z. definovaná. Najbližším a najpríbuznejším jasne definovateľným pojmom v slovenskom právnom systéme je vymedzenie riadnej starostlivosti o dieťa v zákone o rodičovskom príspevku č. 571/2009 Z.z.: „riadna starostlivosť o dieťa podľa tohto zákona je starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa, najmä primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa, výchova dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa podľa osobitného predpisu. Žalovaná Sociálna poisťovňa v druhostupňových rozhodnutiach o materskej odmieta akceptovať hore uvedenú definíciu argumentujúc, že "starostlivosť o dieťa" a "riadna starostlivosť o dieťa" nie sú totožné pojmy, s čím možno súhlasiť, ale keďže sa pri pojme "starostlivosti o dieťa" nejedná o terminus technicus, predstavuje pojem "riadnej starostlivosti o dieťa" prakticky jedinou a najbližšiu možnú definíciu pre snahu o dodržiavanie princípu terminologickej jednoty uplatňovanej naprieč celým právnym poriadkom v zmysle Zákona o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky č. 400/2015 Z.z. Významovo najpríbuznejšiu riadnu starostlivosť o dieťa je možné poskytovať dieťaťu osobne, pomocou inej plnoletej fyzickej osoby, alebo právnickej osoby. Z uvedeného teda neplynie nevyhnutná povinnosť zanechania pracovnej činnosti za účelom zabezpečovania starostlivosti o dieťa osobne. Starostlivosť je možné zabezpečovať aj prostredníctvom iných osôb, ako sú napríklad starí rodičia dieťaťa, druhý rodič dieťaťa, pestúnka, jasle, škôlka a iné. Na základe tejto skutočnosti žalobca vo svojom odvolaní proti druhostupňovému rozhodnutiu priložil zmluvu o poskytovaní starostlivosti o dieťa do troch rokov a rozhodnutie (1/2019/MŠ-R), na základe ktorého, dcéra G. J. navštevuje Súkromnú materskú školu I. v J..

5. Podľa žalobcu zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že starostlivosť o dieťa má byť poskytovaná iba v pracovnom čase, a to konkrétne od 6:00 do 12:30, kedy má žalobca upravený pracovný čas. Starostlivosť o dieťa sa podľa názoru žalobcu uskutočňuje 24hodín/7dní v týždni. Nakoľko manželka žalobcu pracuje na smeny, túto starostlivosť v čase, kedy matka dieťaťa pracuje, preberá otec a dieťa je v prevažnej starostlivosti otca a nie matky, a taktiež nie právnickej osoby (materská škola). Povinnosť osobnej starostlivosti (súbežne so zanechaním pracovnej činnosti) a jej presná forma nie je obsiahnutá v zákone o sociálnom poistení č. 461/2003 Z.z., ale figurovala v § 3 ods. 3 zákona o rodičovskom príspevku č. 571/2009 Z.z., odkiaľ bola vypustená s účinnosťou od 1.1.2011. Do uvedeného dátumu sa za riadnu starostlivosť o dieťa považovala len starostlivosť poskytovaná osobne a iba vo výnimočných prípadoch mohla byť zabezpečená inými osobami. Od 1.1.2011 však môže byť starostlivosť o dieťa poskytovaná aj prostredníctvom inej osoby. Z dôvodovej správy k novele, ktorou došlo k tejto zmene, vyplýva, že jej účelom bolo umožniť rodičom pracovať, a tým prispieť k zlepšeniu príjmovej situácie rodiny aj v období poberania rodičovského príspevku (mutatis mutandis platí aj pre poberanie materského).

6. Poukazoval na to, že iba v roku 2017 Sociálna poisťovňa schválila materské celkom 6553 otcom a v roku 2018 približne 12836 otcov, ktorá sama potvrdila, že k 8.2.2019 nevedla žiadnu štatistiku o počte matiek a otcov, ktorí boli zamestnaní na plný úväzok simultánne s poberaním materského a o počte osôb, ktorých príjem zo zamestnania súbežne s poberaním materského neklesol v porovnaní s príjmom z predchádzajúcej pracovnej činnosti (rozhodujúcej pre výpočet materského). Desiatky až stovky fyzických osôb organizovaných o.i. na sociálnych sieťach prípadne v rámci iných foriem sociálnej interakcie osobne poznajú veľmi vysoké množstvo otcov, ktorým Sociálna poisťovňa za nezmenených zákonných podmienok priznala a vyplátila materské i popri práci na plný úväzok. Existuje predpoklad, že iba v rokoch 2017 a 2018 ide o stovky až tisícky obdobných prípadov.

7. Z uvedeného podľa žalobcu vyplýva nekonzistentnosť rozhodovania žalovaného, ako aj priama diskriminácia a porušenie zásad rovnakého zaobchádzania, v súvislosti s čím žalovaný porušil povinnosť vyplývajúcu z ust. § 5 zák. č. 365/2004 Z.z.

8. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z.z., žalobca patrí ku skupine osôb s postavením mužov, otcov či manželov, no predovšetkým ku skupine s iným postavením, konkrétne k jasne definovateľnej skupine žiadateľov o materské po septembri 2018, keď Sociálna poisťovňa v praxi zmenila postup pri schvaľovaní materskej, a ku ktorej sa v praxi pristupovalo odlišne ako k osobám žiadajúcim o materské pred septembrom 2018 pri existencii rovnakého právneho status quo.

9. Podľa žalobcu otec na materskej i v prípade paralelnej zárobkovej činnosti už nepoberá rozhodujúci príjem zo zamestnania tvoriaceho základ pre výpočet materskej a hoci by aj dosahoval príjem porovnateľný s príjmom z predchádzajúcej práce, Sociálna poisťovňa nemôže vylúčiť, že ak by mal rodič k dispozícii čas, prípadne inú formu výkonnostných kapacít, ktoré počas pobrania materskej venuje starostlivosti o dieťa, mohol by dosahovať vyšší príjem adekvátny k dodatočne uvoľnenému potenciálu. Ak by Sociálna poisťovňa chcela vyvrátiť túto skutočnosť, musí ako primárny subjekt, ktorý inicioval zamietnutie, dokázať opak. Žalobca z dôvodu nižšieho pracovného vyťaženia prišiel o možnosť vyššej mzdy, o ktorú bol krátený v dôsledku skráteného pracovného času. Spomenuté skutočnosti jednoznačne poukazujú na skutočnosť, že u žalobcu v súvislosti so starostlivosťou o dcéru došlo ku zníženiu príjmu zo zárobkovej činnosti a tým aj zníženiu financií vložených do celkového príjmu rodinného rozpočtu. Zástupcovia Sociálnej poisťovne opakovane potvrdili, že práca popri materskej (i na plný úväzok a za nezníženú mzdu) nepredstavuje prekážku pre poskytnutie materskej, ak žiadateľ uzavrie hoci aj u totožného zamestnávateľa novú pracovnú zmluvu zakladajúcu ďalšie povinné nemocenské poistenie. Túto skutočnosť dňa 12. februára 2019 písomne potvrdil i sám minister Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny s právom vykonávania dozoru nad Sociálnou poisťovňou, O. X. k interpelácii poslankyne NR SR S. M.: „Poistenec nesmie mať príjem, ktorý sa považuje za vymeriavací základ z toho pracovného vzťahu, z ktorého si uplatňuje nárok na materské. To nevylučuje možnosť mať taký príjem z iného pracovného vzťahu...“

10. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k veci navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

11. Uvádza, že materské je nemocenskou dávkou, ktorá sa za predpokladu splnenia podmienok stanovených zákonom poskytuje z nemocenského poistenia ako poistenia pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva, resp. poskytovania starostlivosti dieťaťu iným poistencom / § 2 písm. a) zákona/. Na vznik nároku na túto dávku je potrebné splnenie všeobecných podmienok vymedzených v ustanovení § 30 zákona, a zároveň osobitných podmienok, stanovených v § 49 zákona. Jednou z nich je nielen prevzatie dieťaťa do starostlivosti na základe dohody s matkou, ale aj poskytovanie starostlivosti dieťaťu. Práve splnenie podmienky prevzatia dieťaťa do starostlivosti žalobcu a jej skutočného poskytovania dieťaťu je v prípade žalobcu sporné.

12. Zdôrazňoval jednoznačný úmysel zákonodarcu „odškodňovať“ len skutočné, nielen formálne prevzatie starostlivosti o dieťa a skutočné poskytovanie starostlivosti dieťaťu priamo osobou, uplatňujúcou si práve z dôvodu jej poskytovania s tým spojený nárok na materské. Takáto požiadavka vyplýva nielen z § 51 ods. 2 zákona, ktorý s ukončením, resp. prerušením starostlivosti o dieťa z iných než zdravotných dôvodov, spája zánik nároku na materské, a to už dňom ukončenia starostlivosti o dieťa, ale nepriamo aj z § 30 písm. b) zákona, podmieňujúceho vznik nároku na materské stratou príjmu zo zamestnania zakladajúceho poistný vzťah, z ktorého si žiadateľ uplatňuje nárok na materské, v období starostlivosti o dieťa. Cieľom takejto požiadavky je „oslobodenie“ od výkonu zamestnania, a tým vytvorenie priestoru na skutočné poskytovanie starostlivosti dieťaťu (nie zabezpečenie jej poskytovania), a takéto poskytovanie starostlivosti napokon kompenzovať v podobe materského. Požiadavka poskytovania starostlivosti dieťaťu priamo osobou, ktorá si na jej základe uplatňuje nárok na materské, v neposlednom rade vyplýva aj z kompenzačného účelu nemocenského poistenia, z ktorého sa poskytuje materské. Predpokladom jeho naplnenia je strata príjmu spôsobená tým, že daná osoba nepracuje vôbec, resp. v obmedzenom rozsahu, umožňujúcom starostlivosť o dieťa, a to z dôvodu, aby mohla dieťaťu poskytnúť starostlivosť. Vzhľadom na čitateľný a jednoznačný úmysel zákonodarcu má žalovaný za to, že výklad ustanovení zákona je nutné realizovať v kontexte s týmto úmyslom. Ako totiž niekoľkokrát konštatoval aj Ústavný súd Slovenskej republiky v nálezoch č. k. IV.ÚS 71/2013, IV.ÚS 92/2012, I.ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010, k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu právneho predpisu, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale podľa zmyslu a účelu právneho predpisu. Vo väzbe na uvedené sa žalovaný nestotožňuje s námietkou žalobcu, že „na takúto správnu úvahu... zákon nedával a ani

nedáva správnym orgánom priestor." Prevziať dieťa do starostlivosti a skutočne sa oň starať, možno len v prípade, ak sa tomu prispôbia pracovné podmienky. S poukazom na uvedené, ako aj na povinnosť Sociálnej poisťovni uloženej v § 195 ods. 1 zákona, a síce pred vydaním rozhodnutia postupovať tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel obstarat' potrebné podklady na rozhodnutie, bolo povinnosťou žalovaného, ako aj pobočky, pred vydaním rozhodnutia vo veci skúmať celkovú pracovnú zaťaženosť žalobcu v čase údajného prevzatia dieťaťa do svojej starostlivosti, a to na účely zistenia, či mu táto naozaj umožňuje prevziať starostlivosť o dieťa a o toto dieťa sa reálne starať. Ku dňu, ku ktorému malo podľa dohody rodičov dôjsť k prevzatiu dieťaťa do starostlivosti žalobcu, a ku ktorému sa skúma splnenie zákonom stanovených podmienok, mal žalobca so zamestnávateľom Tomra Sorting, s. r. o., so sídlom Dialničná cesta 5019/26, 903 01 Senec (ďalej len „zamestnávateľ“) uzavretý pracovný pomer (vzniknutý dňa 11. júla 2016), z ktorého mu bola odo dňa údajného prevzatia dieťaťa do jeho starostlivosti - 4. februára 2019 poskytnutá rodičovská dovolenka. Odo dňa jej poskytnutia žalobcovi vznikol ďalší pracovný pomer so zamestnávateľom, na dobu určitú v trvaní 28 týždňov (čo zodpovedá dĺžke nároku na materské za predpokladu jeho priznania), v ktorom (ako vyplýva z pracovnej zmluvy zo dňa 10. januára 2019) bol žalobca povinný vykonávať prácu v rozsahu 32 hodín týždenne, rovnomerne rozvrhnutých na 5 pracovných dní, t. j. 6,4 hod. denne (od 06:00 hod. do 12:54 hod.), na určenom mieste - v Senci, mimo miesta pobytu žalobcu. Vychádzajúc z uvedeného, aj po dni, kedy malo na základe dohody rodičov dôjsť k prevzatiu dieťaťa do starostlivosti žalobcu, tento vykonával zárobkovú činnosť v ďalšom pracovnom pomere s tým istým zamestnávateľom, len s minimálne skráteným úväzkom, pokiaľ ide o odpracovaný čas a ako je vysvetlené v rozhodnutí zo dňa 10. júna 2019, aj s porovnateľnou mzdou ako pred dňom, ku ktorému malo dôjsť k prevzatiu starostlivosti o dieťa. Popísaná pracovná zaťaženosť v druhom pracovnom pomere objektívne vylučuje súčasné poskytovanie starostlivosti dieťaťu priamo žalobcom, ako to v zmysle vyššie uvedených právnych úvah požaduje zákon.

13. V súvislosti so skutočnosťou, že maloletá je od 7.1.2019 prihlásená v materskej škole BESST na predprimárne vzdelávanie a tvrdením žalobcu, že dieťa si vyzdvihuje po skončení pracovnej doby a následne sa oň stará, žalovaný uvádzal, že pokiaľ sa o dieťa nestará žalobca, avšak starostlivosť oň prenáša na inú osobu, či už fyzickú alebo právnickú, nedochádza k naplneniu podmienky skutočného poskytovania starostlivosti dieťaťu priamo žalobcom, ako to v zmysle vyššie uvedeného vyžaduje zákon, ktorý aj so skončením starostlivosti o dieťa z iného než zdravotných dôvodov vo svojom § 51 ods. 2 spája zánik nároku na materské. Zabezpečenie starostlivosti o dieťa inou osobou, napr. materskou školou, zodpovedá riadnej starostlivosti o dieťa, definovanej zákonom č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku (ďalej len „zákon č. 571/2009 Z.z.“). Takáto forma starostlivosti nezakladá nárok na materské, ktoré je predmetom tohto konania, avšak na rodičovský príspevok. K uvedenému, ako aj v súvislosti s požiadavkou žalobcu vykladať pojem starostlivosť o dieťa ako riadnu starostlivosť, žalovaný zdôrazňuje skutočnosti vysvetlené už v odôvodnení rozhodnutia zo dňa 10. júna 2019, a síce, že materské a rodičovský príspevok sú dve úplne rozdielne dávky, čo do charakteru, účelu, za ktorým sú poskytované, podmienok ich poskytovania, ich právnej úpravy, oprávnených subjektov, ktorým sa dávka poskytuje, ako aj subjektu, ktorý tieto dávky vypláca. Tieto dávky si nemožno zamieňať, resp. vzťahovať podmienky jednej dávky na druhú. Materské má svoju konkrétnu právnu úpravu, tzv. lex specialis, a tou je zákon, používajúci pojem starostlivosť. Ten má rovnakú právnu silu ako zákon č. 571/2009 Z.z., ktorý je špeciálnym právnym predpisom vo vzťahu k rodičovskému príspevku. Medzi týmito právnymi predpismi neexistuje vzťah generálneho predpisu voči špeciálnemu predpisu, umožňujúci vzájomné prelínanie týchto úprav. Vzhľadom na tieto skutočnosti nie je daný právny základ pre aplikáciu ustanovení zákona č. 571/2009 Z.z., resp. iného špeciálneho predpisu na materské resp. na „rozširovanie" významu zákonom zavedeného pojmu starostlivosť na riadnu starostlivosť.

14. V súvislosti s namietanou diskrimináciou žalovaný poukazoval na Odborné stanovisko Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej len „SNSLP“), ktoré uvádza „nemožno vylúčiť (a bolo by dokonca nerozumné vylúčiť) to, že sa príslušný orgán v niektorých prípadoch dôvodne odkloní od existujúcej rozhodovacej praxe (tak, ako to urobila SP v súvislosti s priznávaním materskej). Ako ďalej konštatovalo, tento odklon „vychádzal práve z toho, že SP začala vykladať ustanovenia zákona v súlade s účelom a zmyslom zákonného normatívu, ako aj prihliadať na individuálne okolnosti jednotlivých prípadov." Vo väzbe na uvedené na záver SNSLP uzavrelo „rozdielna rozhodovacia prax SP nie je v rozpore so zásadou rovného zaobchádzania - zo strany SP išlo skôr o „nápravu" predchádzajúceho výkladu, ktorý umožnil existenciu prípadov hraničiacich s obchádzaním zákona, čo v žiadnom prípade nemožno považovať za konanie porušujúce zákaz diskriminácie."

15. Žalovaný poukazoval aj na skutočnosť, že v prípade uplatňovania nároku na materské inými poistencami si iní poistenci sami určujú dátum poistnej udalosti, ktorá zakladá dôvod na dávku, a tou je v ich prípade prevzatie dieťaťa. Z uvedeného dôvodu sa dostávajú do výnimočného postavenia v porovnaní s ostatnými žiadateľmi o nemocenské dávky, a síce poistenkyňami uplatňujúcimi si nárok na materské, ktorým sa prípadný deň vzniku nároku na materské odvíja od predpokladaného dátumu pôrodu určeného lekárom, resp. s poistencami, uplatňujúcimi si nárok na iné nemocenské dávky z dôvodu poistnej udalosti (choroba, potreba ošetrovania člena rodiny a pod.), ktorá nastane náhle a bez ohľadu na ich vôľu. Iní poistenci uplatňujúci si nárok na materské tak majú určitú výhodu v porovnaní s poistenkyňami, nakoľko si môžu dopredu zabezpečiť a upraviť životnú situáciu pred uplatnením si nároku na materské tak, aby im tento nárok vznikol.

16. Poukazoval aj na stanovisko Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2019, v zmysle ktorého je súčasné poberanie materského a príjmu vyplácaného zamestnávateľom v nezmenenej výške za nezmenený pracovný čas, v zásadnom rozpore s účelom nemocenského poistenia a považuje sa za obchádzanie zákona. Ako sa v ňom ďalej uvádza, je nesporné, že v takýchto prípadoch ide o snahu žiadateľov o materské dosiahnuť neoprávnený finančný prospech uplatnením si nároku na materské. Sociálna poisťovňa posudzuje každý prípad individuálne. V záujme spravodlivého rozhodnutia vo veci pri posudzovaní nároku na materské prihliada aj na všetky okolnosti jednotlivého prípadu. Pri rozhodovaní neskúma striktné len splnenie zákonom stanovených podmienok vzniku nároku na túto dávku, dbá aj na sledovaný kompenzačný účel nemocenského poistenia, z ktorého sa dávka poskytuje.

17. V písomnom stanovisku k vyjadreniu žalovaného žalobca uvádzal, že v jeho prípade nejde len o formálne prevzatie starostlivosti o dieťa, ako to tvrdí žalovaný, ale o skutočné poskytovanie starostlivosti.

18. Z porovnania právnej úpravy materského a ošetrovného je podľa neho zrejmé, že ak by zákonodarca mal v úmysle, aby bola podmienkou vzniku nároku na materské nielen osobná, ale aj celodenná starostlivosť o dieťa, nesporne by to do ustanovení zákona uviedol tak, ako to spravil pri ošetrovnom (§ 42 zákona o sociálnom poistení).

19. Skutočnosť, že dieťa v doobedňajších hodinách navštevuje predškolské zariadenie, nepopiera jeho starostlivosť o dieťa bezprostredne po skončení jeho pracovnej činnosti, pričom zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by navštevovanie predškolského zariadenia dieťaťom malo byť prekážkou vzniku nároku na materské. Práve z dôvodu starostlivosti o dieťa bol nútený znížiť svoje pracovné vyťaženie zo 40 na 32 hodín a upraviť pracovný čas tak, že začína o 6.00 hod., ide teda o ďalší pracovný pomer a nemá pôvodný príjem, ktorý by sa mohol považovať za vymeriavací základ podľa § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a ktorý by poberal pred prevzatím dieťaťa do starostlivosti.

20. Poukazoval na diskrimináciu jeho osoby v porovnaní s prípadmi poberania materského matkou dieťaťa, pri ktorej žalovanému neprekáža, ak matka má aj iný príjem, ako aj v prípade samostatne zárobkovo činných osôb, ktorým žalovaný nárok na materské neodopiera, a to iba z dôvodu, že predmetom ich činnosti nie je závislá práca a že si svoj čas využijú na iné účely ako starostlivosť o dieťa rozvrhujú podľa svojej ľubovôle.

21. Žalobcovi nie je zrejmé, na základe čoho by relevantným mal byť výklad obsiahnutý v stanovisku Slovenského národného strediska pre ľudské práva, za relevantnejšie považuje právne názory Ústavného súdu SR vyslovené k princípu právnej istoty v uznesení IV.ÚS 499/2011 zo dňa 22.11.2011. V tejto súvislosti poukazoval aj na to, že s priznaním materského s manželkou počítali už pri uvažovaní o ich sociálnej situácii v čase plánovania rodičovstva, ako aj následne, a to práve na základe rozhodovacej činnosti žalovaného.

22. Podľa žalobcu si žalovaný okolnosti prípadu vyložil účelovo tak, aby mu nárok nevyplatil, a to spôsobom odporujúcim zákonu.

23. Poukazoval tiež na to, že jeho manželka a matka dieťaťa nastúpila do práce, pracuje na smeny, preto nejde o prípad, keď s dieťaťom je doma matka, a starostlivosť žalobcu o dieťa je nevyhnutná.

24. Súd prejednal vec za účasti oboch účastníkov konania, ktorí zotrvali na argumentácii uvedenej v ich písomných podaniach, oboznámil sa s obsahom spisového materiálu, vrátane administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu, a dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby.

25. Žalobca v konaní poukazoval na to, že z pohľadu žalovaného sporným zostalo iba prevzatie dieťaťa do jeho starostlivosti, pričom jeho pracovný čas sa v tejto súvislosti znížil na rozsah od 6.00 hod. do 12.54 hod. a došlo ak k výraznému zníženiu jeho príjmu. Výkon jeho práce predstavuje iba 19% z celkového rámca týždňa, počas výkonu jeho práce dieťa navštevuje materskú školu, v ktorej je zamestnaná aj jeho manželka, dieťa je zaradené v triede matky. Podľa toho, na akej zmene pracovala, vozila dieťa do škôlky jeho manželka, on dieťa zo škôlky vyzdvihoval. Počas materskej zastával postavenie radového zamestnanca, pred nástupom na materskú mal vyššie pracovné zaradenie.

26. Poukazoval aj na rozhodnutie tunajšieho súdu vo veci 44Sa/5/2019, v ktorom došlo k zrušeniu rozhodnutia Sociálnej poisťovne napriek tomu, že nedošlo k žiadnej modifikácii pracovného pomeru otca, a na rozhodnutie č.k. 20Sa/10/2019.

27. Žalovaný uvádzal, že aj keď došlo k zníženiu rozsahu práce otca, tento naďalej pracuje v rozsahu cca sedem hodín denne po dobu piatich dní v týždni, k čomu je potrebné pripočítať aj dobu prepravy otca do zamestnania, čo podľa neho predstavuje výrazný časový úsek dňa, počas ktorého otec nemôže starostlivosť o dieťa zabezpečiť. Uplatnenie nároku na materskú žalobcom preto žalovaný považuje za hraničiace s obchádzaním zákona.

28. Čo sa týka predchádzajúceho rozhodovania Sociálnej poisťovne o materskom, zmena postupu vyplýva aj zo skutočnosti, že od druhej polovice roku 2018 došlo k enormnému nárastu záujmu otcov o materské, dovtedy iba v menšom rozsahu pracovali, a to zväčša na dohody o vykonaní práce, po tomto období boli zistené znaky zneužívania predmetného nároku.

29. Žalobcom uvádzané rozhodnutia tunajšieho súdu hodlá napadnúť kasačnou sťažnosťou, pozná aj iné rozhodnutia, ktorými boli žaloby zamietnuté.

30. Podľa § 3 zákona č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku,

(1) Oprávnená osoba má nárok na rodičovský príspevok, ak

a) zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa a

b) má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky (ďalej len „pobyt“) alebo je osobou podľa osobitného predpisu.

(2) Dieťaťom podľa odseku 1 písm. a) je dieťa

a) do troch rokov veku,

b) do šiestich rokov veku, ktoré má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, alebo

c) do šiestich rokov veku, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov podľa § 2 písm. b), najdlhšie tri roky od právoplatnosti prvého rozhodnutia o zverení dieťaťa do starostlivosti tej istej oprávnenej osobe.

(3) Riadna starostlivosť o dieťa podľa tohto zákona je starostlivosť poskytovaná dieťaťu v záujme všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa, najmä primeraná výživa dieťaťa, hygiena dieťaťa, výchova dieťaťa a dodržiavanie preventívnych prehliadok dieťaťa podľa osobitného predpisu.

(4) Podmienka riadnej starostlivosti o dieťa sa považuje za splnenú, ak oprávnená osoba zabezpečuje riadnu starostlivosť o dieťa osobne alebo inou plnoletou fyzickou osobou alebo právnickou osobou.

(5) Ak sa riadne stará o to isté dieťa viac oprávnených osôb, nárok na rodičovský príspevok má len jedna oprávnená osoba určená podľa ich dohody. To platí rovnako, ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov podľa osobitného predpisu alebo súd schváli dohodu rodičov podľa osobitného predpisu.

(6) Ak je v rodine viac detí podľa § 3 ods. 2, vzniká len jeden nárok na rodičovský príspevok a len jednej oprávnenej osobe určenej podľa ich dohody.

(7) Nárok na rodičovský príspevok nevzniká, ak sa oprávnená osoba a dieťa zdržiavajú v štáte, ktorý nie je členským štátom Európskej únie, zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskou konfederáciou (ďalej len „členský štát“), a počas pobytu v tomto štáte oprávnená osoba nie je povinne verejne zdravotne poistená v Slovenskej republike.

(8) Nárok na rodičovský príspevok nevzniká ani jednej oprávnenej osobe, ak
a) aspoň jedna z nich má nárok na materské alebo má nárok na obdobnú dávku ako materské v členskom štáte a suma materského alebo obdobnej dávky ako materské v členskom štáte za celý kalendárny mesiac je vyššia ako suma rodičovského príspevku podľa § 4 ods. 1 a 2 alebo § 4 ods. 3, alebo
b) štát, ktorý nie je členským štátom, vypláca jednej z nich obdobnú dávku ako rodičovský príspevok alebo obdobnú dávku ako materské.

(9) Nárok na rodičovský príspevok nevzniká maloletému rodičovi, ktorý nemá priznané rodičovské práva a povinnosti podľa osobitného predpisu.

(10) Nárok na rodičovský príspevok nevzniká, ak oprávnená osoba je rodič ďalšieho dieťaťa,
a) ktoré je zverené do osobnej starostlivosti druhého rodiča, do náhradnej osobnej starostlivosti, do pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti fyzickej osoby, ktorú určil súd nariadením neodkladného opatrenia, alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov, alebo je v osobnej starostlivosti poručníka, a
b) na zabezpečenie riadnej starostlivosti o toto dieťa sa poskytuje rodičovský príspevok.

Podľa § 2 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, sociálne poistenie podľa tohto zákona je nemocenské poistenie ako poistenie pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva.

Podľa § 30 zákona o sociálnom poistení, zamestnanec má nárok na nemocenskú dávku, ak
a) splnil podmienky ustanovené na vznik nároku na nemocenskú dávku počas trvania nemocenského poistenia alebo po jeho zániku v ochrannnej lehote a
b) nemá príjem, ktorý sa považuje za vymeriavací základ podľa § 138 ods. 1, okrem príjmu, ktorý sa poskytuje z iného dôvodu, než za vykonanú prácu, za obdobie trvania dôvodu na poskytnutie nemocenskej dávky uvedeného v § 33 ods. 1, § 39 ods. 1, § 48 ods. 1 a § 49 ods. 1.

Podľa § 49 ods. 2 písm. d) zákona o sociálnom poistení, iný poistenec, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti, je otec dieťaťa po dohode s matkou dieťaťa, najskôr po uplynutí šiestich týždňov odo dňa pôrodu, a matka nepoberá materské na to isté dieťa alebo rodičovský príspevok.

Podľa § 51 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ak sa poistenec prestal starať o dieťa z iného dôvodu, ako je jeho nepriaznivý zdravotný stav, nárok na materské zaniká dňom skončenia jeho starostlivosti o dieťa a opätovne vzniká odo dňa pokračovania v starostlivosti o toto dieťa. Obdobie, počas ktorého sa poistenec prestal starať o dieťa z iných dôvodov, sa započítava do celkového obdobia trvania nároku na materské.

31. Podľa obsahu spisového materiálu žalobou napadnutým rozhodnutím zo dňa 10.6.2019 žalovaný ako odvolací orgán zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.3.2019 určujúce, že žalobca od 4.2.2019 nemá nárok na materské.

32. Žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, okrem iného, že navrhovateľ mal ku dňu prevzatia dieťaťa do starostlivosti so zamestnávateľom uzavretý pracovný pomer odo dňa 11.7.2016, z ktorého mu bola odo dňa prevzatia dieťaťa do jeho starostlivosti - 4.2.2019 poskytnutá rodičovská dovolenka. Odo dňa jej poskytnutia žalobcovi vznikol ďalší pracovný pomer, na dobu určitú v trvaní 28 týždňov (čo zodpovedá dĺžke nároku na materské za predpokladu jeho priznania). Z pracovnej zmluvy zo dňa 10.1.2019 vyplýva, že v druhom pracovnom pomere, vzniknutom v deň nástupu na rodičovskú dovolenku, je žalobca povinný vykonávať prácu v rozsahu 32 hodín týždenne, rovnomerne rozvrhnutých na päť pracovných dní, t.j. 6,4 hod. denne (od 6.00 hod. do 12.54 hod.). Takáto pracovná zaťaženosť v druhom pracovnom pomere objektívne vylučuje súčasné poskytovanie starostlivosti dieťaťu priamo žalobcom, ako to v zmysle vyššie uvedených právnych úvah požaduje zákon. Pokiaľ žalobca popri rodičovskej dovolenke, poskytnutej práve na to, aby sa mohol o dieťa starať, odo dňa prevzatia dieťaťa

do starostlivosti, a zároveň poskytnutia rodičovskej dovolenky, začne vykonávať ďalšiu zárobkovú činnosť v rozsahu 6,4 hodín denne, nemožno konštatovať, že aj za jej vykonávania sa skutočne o dieťa stará. V porovnaní s pracovnými podmienkami dojednanými v prvom pracovnom pomere so zamestnávateľom (40 hod. pracovný čas), síce ide o čiastočnú úpravu pracovných podmienok, nie však v takom rozsahu, aby žalobca mal vytvorený priestor na súčasné poskytovanie starostlivosti dieťaťu, ktoré je dôvodom na poskytnutie dávky materské. V prospech skutočného poskytovania starostlivosti dieťaťu nesvedčí ani skutočnosť, že (ako vyplýva z pracovnej zmluvy zo dňa 10.1.2019) žalobca je povinný odpracovať celý pracovný týždeň na určenom mieste v Senci, mimo miesta pobytu žalobcu. Takéto podmienky neumožňujú denné poskytovanie starostlivosti dieťaťu.

33. V súvislosti s potvrdením žalobcu, že dieťa od 7.1.2019 navštevuje materskú školu, uvádzal, že pokiaľ sa o dieťa nestará žalobca, avšak starostlivosť oň prenáša na inú osobu, či už fyzickú alebo právnickú, nedochádza k naplneniu podmienky skutočného poskytovania starostlivosti dieťaťu priamo žalobcom, ako to v zmysle vyššie uvedeného vyžaduje zákon, ktorý aj so skončením starostlivosti o dieťa z iného než zdravotných dôvodov vo svojom § 51 ods. 2 spája zánik nároku na materské. V takom prípade ide o riadnu starostlivosť o dieťa, definovanú zákonom č. 571/2009 Z.z., umožňujúcu (ako vyplýva z jeho § 3 ods. 4) poskytovanie starostlivosti o dieťa aj pomocou inej fyzickej, či právnickej osoby. Takáto forma starostlivosti však nezakladá nárok na materské, ktoré je predmetom tohto konania, avšak na rodičovský príspevok. Materské a rodičovský príspevok sú dve úplne rozdielne dávky,

- materské je sociálnou dávkou poskytovanou Sociálnou poisťovňou z nemocenského poistenia za podmienok, ktoré upravuje výlučne zákon (461/2003 Z.z.), jeho účelom (v zmysle § 2 písm. a/ zákona) je kompenzácia straty príjmu, ktorá vznikla priamo poistencovi uplatňujúcemu si nárok na materské, v dôsledku tehotenstva, materstva, resp. tým, že prevzal dieťa do svojej starostlivosti a o toto dieťa sa následne skutočne stará.
- rodičovský príspevok je štátnou dávkou, jeho podmienky upravuje zákon č. 571/2009 Z.z., a ako je uvedené v jeho § 1 ods. 2 zákona č. 571/2009 Z.z., štát ním prispieva oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa, rozhodovanie o ňom a jeho poskytovanie spadá do kompetencie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Z uvedeného je zrejmé, že tieto dávky si nemožno zamieňať, resp. vzťahovať podmienky jednej dávky na druhú. Materské má svoju konkrétnu právnu úpravu, tzv. lex specialis, a tou je zákon používajúci pojem starostlivosť. Ten má rovnakú právnu silu ako zákon č. 571/2009 Z.z., ktorý je špeciálnym právnym predpisom vo vzťahu k rodičovskému príspevku. Medzi týmito právnymi predpismi neexistuje vzťah generálneho predpisu voči špeciálnemu predpisu, umožňujúci vzájomné prelínanie týchto úprav. Vzhľadom na tieto skutočnosti nie je daný právny základ pre aplikáciu ustanovení zákona č. 571/2009 Z.z., resp. iného špeciálneho predpisu na materské, ako sa v odvolaní domnieva žalobca, a teda ani na „rozširovanie“ významu zákonom zavedeného pojmu starostlivosť na riadnu starostlivosť.

34. Spornými v konaní neboli okolnosti týkajúce sa pracovných pomerov žalobcu pred uplatnením nároku na dávku materského a od 4.2.2019, pracovného pomeru manželky žalobcu a matky maloletého dieťaťa, ako ani skutočnosť, že dieťa, v súvislosti so starostlivosťou o ktoré bolo o dávke rozhodované, od 7.1.2019 pravidelne navštevuje predškolské zariadenie.

35. Sporným medzi účastníkmi zostalo, či žalobca od 4.2.2019 v súvislosti so svojim novým pracovným pomerom spĺňa podmienky nároku na materské, pričom žalobca namietal aj nedostatky postupu správneho orgánu pri rozhodovaní o uplatnenom nároku a nedostatky samotného rozhodnutia.

36. Podľa zistenia súdu preskúmané rozhodnutie žalovaného obsahuje zrozumiteľné vysvetlenie úvah správneho orgánu, a to vo vzťahu k posudzovaniu skutkového stavu veci, tak aj k výkladu a spôsobu aplikácie súvisiacich právnych noriem.

37. Nedokonalosť právnej úpravy materského ako nemocenskej dávky, najmä v súvislosti s absenciou definície zákonom vyžadovanej starostlivosti o dieťa, nepochybne sťažuje rozhodovanie Sociálnej poisťovne o tejto dávke, ako aj rozhodovanie súdov, prax ktorých pri posudzovaní problematiky poskytovania materského otcovi dieťaťa vykonávajúcemu zárobkovú činnosť, nie je jednotná, pričom záväzné zjednocujúce stanovisko doposiaľ nebolo vydané. Nielen v tejto súvislosti neobstojí odkaz žalobcu na rozhodnutie tunajšieho súdu vo veci č.k. 44Sa/5/2019, ktorým súd preskúmané rozhodnutie správneho orgánu vo veci materského zrušil ako nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a ako vydané bez dostatočne zisteného skutkového stavu veci, či na rozhodnutie vo veci č.k.

20Sa/10/2019 vychádzajúce navyiac z diametrálne odlišného skutkového stavu veci, ako je tomu v tomto konaní - výkon práce otca na víkendové zmeny, nižší pracovný úväzok.

38. V súlade s právnou argumentáciou žalovaného bolo potrebné pri posudzovaní prípadu zohľadniť nielen doslovné znenie zákona, ale aj účel nemocenského poistenia vyplývajúci z ustanovenia § 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení (poistenie pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti - zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva) a individuálne okolnosti týkajúce sa reálnej možnosti otca starostlivosť o dieťa v rozhodnom čase zabezpečiť.

39. V zhode so stanoviskami oboch účastníkov podľa súdu právna úprava materského nevyklučuje poskytnutie tejto dávky otcovi dieťaťa vykonávajúcemu zárobkovú činnosť. Primárnou podmienkou jej poskytovania však je prevzatie dieťaťa do starostlivosti tohto rodiča, ktorá podmienka nie je naplnená len jej formálnym deklarováním v rodičovskej dohode, ale vytvorením reálnych podmienok poskytovania starostlivosti o dieťa.

40. Pokiaľ zákon spája poskytovanie materského s čerpaním rodičovskej dovolenky otca, logicky ho spája s obmedzením pracovných aktivít tohto rodiča, korešpondujúcim so všeobecným účelom nemocenského poistenia /§ 2 písm. a) zákona/.

41. V danom prípade, podľa zistených skutkových okolností, došlo iba k čiastočnému obmedzeniu pracovnej aktivity otca na 32 hodín týždenne rozvrhnutých do piatich pracovných dní z pôvodných 40 hodín týždenne (čomu podľa predložených mzdových dokladov v porovnaní s obdobím 8/2018 až 1/2019 zodpovedá zníženie netto mesačnej mzdy cca o 150 eur pri pôvodnej netto priemernej mzde 1511 eur), ktoré aj podľa názoru súdu zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa neumožňuje, ako to vyplýva aj zo skutočnosti, že dieťa je počas výkonu pracovnej činnosti otca v starostlivosti predškolského zariadenia.

42. Samotná skutočnosť, že otec (žalobca) prakticky bezodkladne po deklarovaní prevzatia dieťaťa do svojej starostlivosti, a za tým účelom nastúpení rodičovskej dovolenky, sa u totožného zamestnávateľa zamestnal v novom pracovnom pomere za porovnateľných pracovných podmienok, resp. s miernou úpravou pracovného času, naznačuje sledovanie iného jeho zámeru, ako je vytvorenie podmienok pre poskytovanie starostlivosti maloletému dieťaťu.

43. Pokiaľ za takýchto okolností žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil vo vzťahu k uplatnenému nároku negatívne rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, rozhodol v súlade so zákonom.

44. Za nedôvodnú považoval súd aj námietku žalobcu týkajúcu sa diskriminačného postupu žalovaného vyplývajúceho podľa žalobcu zo všeobecne známeho rozhodovania o priznaní materského matkám vykonávajúcim pracovnú činnosť či otcov detí v období pred septembrom 2018, ako aj vo vzťahu k samostatne zárobkovo činným osobám, nakoľko súdu takýto postup z úradnej činnosti nie je známy a žalobca žiadne konkrétne rozhodnutie preukazujúce jeho tvrdenie o diskriminácii na základe pohlavia alebo inej skutočnosti predpokladanej ustanovením § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z.z. (antidiskriminačný zákon) nepredložil ani neoznačil.

45. Samotný odklon od predchádzajúcej rozhodovacej praxe (ktorej správnosť súd nemal možnosť posudzovať vzhľadom na logický nedostatok žalobných podaní) nenapĺňa znaky diskriminácie a nie je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, z hľadiska posúdenia dodržania ktorej pri rozhodovaní o nároku žalobcu významnejšou je okolnosť, či žalovaný v období po zmene svojho prístupu k posudzovaniu materského vo veciach s obdobným skutkovým a právnym stavom rozhodoval rovnako ako v prípade žalobcu.

46. Vzhľadom k týmto okolnostiam súd v postupe, úvahách žalovaného obsiahnutých v žalobou napadnutom rozhodnutí a v jeho právnom posúdení veci nezistil nedostatky namietané žalobcom, ktoré by odôvodňovali zrušenie rozhodnutia, a preto žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

47. O trovách konania rozhodol súd vzhľadom na skutočnosť, že v tomto konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy uplatniteľné podľa § 168 SSP nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá musí byť podaná na Krajskom súde v Trnave, a to v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia; údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené; opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"); návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 neplynie lehota na podanie kasačnej sťažnosti (§ 1 písm. a/ v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.